

NAPORI ZA "TRETJO" STRANKO MALO OBETAJO

LJUT BOJ DEMOKRATOV IN REPUBLIKANCEV ZA SLUŽBE

Oboji brez socialnega programa, razen malih koncesij za uspavanje ljudstva

Socialistična stranka ima v prihodnjih volitvah boljše pogoje za uspeh kakor v prejšnjih

O GROMNA kriza, ki vztrajno davi to "najbogatejšo deželo" že šesto-leto, ni demokratskih in republikanskih politikov prav nič spometovala. Zdaj so spet vsi zatopjeni v volini boj prihodnje leto, ki pa je za kulisami že zdaj v teku. Gre se pred vsem za službe. Republikanci jih bi radi nazaj, demokrati bodo napeli vse site, da si jih ohranijo. Drugo je postranska stvar. Republikanci sicer vprijejo o varovanju ustawe, o starih ameriških tradicijah in take reči, ampak to so le besede. Republikanskim politikom so neprenehoma pred očmi korita, kapitalistom pa varovanje njihovih privilegijev za izkoriscanje in ohranjanje bogastev. In tako uporabljajo tej tekmi za službe obe stranki v svoj namen.

To "naravno ravnotežje" kaže demokratom in republikancem politiki, kot so Huey Long, William E. Borah in slični kritiki, posebno še Huey, ki preti, da bo kandidiral samostojno, ako demokrati spet nominirajo Roosevelta in ako republikanska stranka ne nominira senatorja Boraha ali kakega drugega "liberalca" za svojega kandidata.

Senator LaFollette, ki kontroliра progresivno stranko v Wisconsinu, je prošli teden izjavil, da bo po njegovem mnenju Roosevelt znova nominiran in tudi izvoljen. Dostavljal je, da četudi se z marsičem, kar je Roosevelt storil, ne strinja, vendar ga bo v kampanji podpiral, kar pomeni, da bo zanj tudi LaFollettova (progresivna) stranka v Wisconsinu.

Prav tako je skoro gotovo, da ga bo podpirala minnesotska Farmer-Labor party, kakor zadnjici, včas njenemu radikalnemu programu, katerega pa je malo naglaša.

Konferanca nekaterih progresivnih kongresnikov in liberalnih intelektualcev, ki se je vrnila julija t. l. v Chicagu, se je izrekla za ustavnitev "tretje" stranke, ampak mnogo dalj ni dospela. Med sklicatelji samimi so se pojavila nesoglasja, vrhu tega pa so — razen

(Konec s 4. strani.)

Pomen Guffeyeve predloge za premogarje

Guffeyeva predloga za stabiliziranje premogovniške industrije, ki je bila v kongresu odrivana vseskozi od pomlad, je končno le prišla na dnevni red. Odsek jo je z nekaterimi spremembami priporočil zborinci v sprejem, istotak klub demokratskih kongresnikov iz Penne ter kongresniki iz West Virginije, dasi so baš premogovniške družbe v West Virginiji poleg drugih južnjaških družb Guffeyevi predlogi najbolj nasprotovale. Storile so vse v svoji moći, da bi preprečile njen sprejem. Zbornica jo je končno odobrila zadnji pondeljek.

V "lobiranju" za to predlogo se je izkazal mojstra predsednik UMW John L. Lewis. Od kar je NIRA razveljavljena, se unije ne morejo več opirati na garantiranje pravice za organiziranje, čeprav je bila tudi prej brez posebne veljave. Niti ne bo pri organiziranju kdove koliko pomagal takozvani Wagnerjev zakon. Zato se je Lewis pridružil gibanju za stabiliziranje, kar pomeni več ali manj vladne kontrole nad premogov-

Stari imperializem ponovno v ospredju

Mooney še v ječi kljub nedolžnosti

Californijsko vrhovno sodišče je po svojem zastopniku dalo zaslisiati paralitika John MacDonalda v mestni bolnišnici v Philadelphia. Mac Donald je znova izjavil, da je v obravnavi proti Mooneyu leta 1917 pričal po krivem, ko je dejal, da ga je videl, ko je prisnel kovčeg na kraj, kjer se je dogodila eksplozija. V recnici je videl Mooneya prvič šele v ječi.

To je pojasnil tudi takratnemu distriktnemu pravniku Ch. Fickertu, kljub temu so to pričo strenirali, da je lagala, in tako je bil Mooney s pomočjo laži obsojen v smrt. Kazen mu je bila potem spremenjena v dosmrtno ječo. Na enak način je bil obsojen in tiran v ječo Warren K. Billings.

Včas tem dokazom o krivem pričanju sta Mooney in Billings še vedno v ječi.

Njuna zadeva je bila že dvakrat pred vrhovnim sodiščem in zdaj jo preiskeuje Califor-

ETIOPIJA SE PRIPRAVLJA V BRAN

Etiopija ima na razpolago v obrambi pred italijansko invazijo več stisoč mož, toda le malo med njimi je izvezbanih vojakov, kakršne vidite na slike. Vrbutega je Etiopija brez težkega topništva, vojni tankov in drugih modernih pripomočkov za ubiranje in rušenje. Municijskih tovaren nima poleg tega pa so ji velesile zaprte pot za nakupovanje orožja v inozemstvu. Tako je bojni teren ves v prilog Italiji. Nagaja ji je Anglija, ki hoče, da Italija vzame takoj samo toliko lahko dobi zlepja, to je, da z diplomačiranim pritiskom velesil, namesto vso Abesinijo naenkrat s pomočjo vojn-

Na industrialnem polju ni premirja

Mnogo stavk kljub pretnjam bossov, da je tisoče drugih, ki so pripravljeni nadomestiti prejšnje delavce. — Obsedna stanja zoper stavkarje

Vsak zaposlen delavec ve, da jih sto drugih čaka na njegovo mesto. Kljub temu se stavke množe, ker delavci uvidevajo, da je boljše poginiti častno v boju, kakor pa ob nepredvidenem pomanjkanju in trdem delu za borne mezo.

Vzlič temu kandidatov za predsednika ne bo manjkalo. Roosevelt je karta, ki bo na demokratični konvenciji gotovo dobila. V konglomeratu republikanske stranke pa je par ducatov politikov, ki so aspiranti za stanovalcev v beli hiši.

Demokratska stranka bo sprejela platformo "socialne pravičnosti" za "pozabljenega človeka", kateremu zdaj pravijo "popvrečen človek", poučarja bo zaslugo, da je dejelo izvlekla iz panike, v kakršni jo je prezvedla od Hoovera, in da bo delala prihodnja štiri le-

V Camdenu, N. J., so pred 15 tedni zastavkali ladjedelnika

delavci, ki so zaposleni pri gradnji ameriških vojnih ladij, ker je skušala obnoviti obrat s Zahvalevajo priznanje unije in boljše delovne razmere.

Baltimore, Md. — Dne 14. avgusta je tu pustilo delo 14.000 krojaških delavcev, da se na skupnih zborovanjih z začetnimi družbi in unije ACWA posvetujejo o novi pogodbi, ki določa 36 ur dela v tednu in minimalno plačo enake višine.

Sioux Falls, S. D. — Devetnajst skebov je bilo privedenih pred sodnika zaradi provokacij proti klančiškim delavcem, ki so na stavki. Ti skebi so s trikrovovzročili, da je bilo teden prej aritetiranih 26 stavkarjev.

Boise, Idaho. — Governer Ben Ross je dne 14. avgusta proglašil v okraju Teton obsežno stanje vsled stavke poljskih delavcev, ki zahtevajo zvišanje mezde.

Oglesby, Ill. — Šerif R. H. Desper je dne 14. avgusta upravi tovarne oblek Lipson Brothers ukazal prenehati z obratom zaradi piketiranja delavcev, katerim družba dolguje \$6,000 na utrganih plačah.

Dubuque, Ia. — Tu so se prošli teden dogodili izgredji pred tovarno lesnih izdelkov Carr, za njegovo družino in njegovim luksusom, kajti on ima svoj privatni teater, svoj orkester in splošno križo. Žive udobnejše in v večjem razkošju, kakor neko najbogatejši dvorjan.

Zive udobnejše in v večjem razkošju, kakor neko najbogatejši dvorjan.

Eden teh je Stanley R. McCormick, ki ima petindvajset milijonov dolarjev imovine. Za

njo ni nikdar delal, niti ne ve, da je zdaj križa v deželi, ker je slaboumen. Živi na velikem

posestvu v Santa Barbari, Calif. Lani je imel kljub duševni nedresti \$1,418,849 dohodka, pa njegovo vzdrževanje pa

je on, priliko živeti v raju, drugi, ki se niso rodili v bogastvu,

pa moledujejo za relief, ako so rez posla.

za njegovo družino in njegovim luksusom, kajti on ima svoj privatni teater, svoj orkester in splošno križo. Žive udobnejše in v večjem razkošju, kakor neko najbogatejši dvorjan. Na primer, za njegovo zdravniško oskrbo so lani porabili \$149,624, dasi je zdrav, razen v glavi, tu pa mu tudi zdravniška veda v njegovem stanju ne more pomagati.

Dočim je stotisoče duševno

zdravih, razumnih ljudi in posamežnikov, ima človek, kakor je on, priliko živeti v raju, drugi, ki se niso rodili v bogastvu, pa moledujejo za relief, ako so rez posla.

VADLJANJE VELESIL NA STROŠKE ŠIBKIH, NEPROTEKTIRANIH DEŽEL

Usoda Etiopije v rokah Anglije in Francije. — Mussolini sili v vojno vsled desperatnosti

SLUČAJ Etiopije razpršuje zadnje ostanke iluzij v pravice malih dežel, v samoodločevanje narodov in druga gesla, ki so bila zapovedana v Wilsonovih pogojih za miren razvoj Evrope in drugih krajev sveta. Družba je ostala, kakor je bila: imperialistična in kapitalistična. S tega stališča si dežele tudi uravnavajo svoje odnosne.

Male dežele so upale, da so si našle v ligi narodov zavetje v protekcijo pred močnejšimi državami. Danes vedo, da o njih usodi ponavadi odločujejo le tri ali štiri velesile. V slučaju vojne lahko samo ena ali dve.

Prošli teden so se zbrali v Parizu Mussolinijev zastopnik baron Pompeo Aloisi, zastopnik Velike Britanije Anthony Eden in francoski premier Pierre Laval, da se posvetujejo, ne kako bo Etiopijo pred Italijo, ampak kako si jo naj Mussolini vzame pod oblast na "lep način". V Londonu in Parizu so pristali na njegovo zahtevo. Ampak Anglija hoče, da se naj osvojjava vrši polagoma, pod skupnim pritiskom teh treh velesil, na mestu v vojno, katero bi morale, kot članice lige, zabraniti.

Etiopija, ki ima v Parizu zastopnika, ni bila ne obveščena ne povabljena na to posvetovanje o njeni usodi. "Kralj kraljev" Haile Selassie skozi več mesecov zmanj apelira na ligo narodov, da naj protekira njegovo ljudstvo pred imperialistično silo. Zastopniki lige so sicer zbrali, da vzamejo apel Etiopije formalno na znanje in ga potem odrinejo v rešitev trem najbolj interesiranim velesilam: Angliji, Franciji in Italiji. Seji vrhovne svete lige narodov je predsedoval Maksim Litvinov. Dokler sovjetska Unija ni bila še članica lige, je Litvinov nastopal na njenih konferencah za omemitev razorevanja s komunističnimi govorji in predlogi, katere so mu odobravali tudi liberalni krogovi, dočim so mnogi kritiki zatrjevali, da niso drugačni "manever". Zdaj, ko bi Litvinov kritikoval besedo na njegovem odgovornem mestu v ligi res kaj zaledla, je molčal. Vsled tega je v mednarodnem delavskem časopisu zelo grajan, češ, da je "razgaljal" kapitalistično diplomacijo in njene spletke le dokler ni bil sam v ligi, zdaj pa se ni njegov nastop v ničemur razločeval od ostalih diplomatov. Vlogo nasprotovanja italijanski invaziji je prepustil docela Angliji, ki jo igra bodisi iz humanitarnih, ali pa s svojih imperialističnih namenov, ali obojih — ampak kljub temu je Anglija v tem slučaju na čelu nasprotovanja Mussolinijevim vojnim nakanam.

Kar se tiče Mussolinija, se je za trdno odločil za vojno. Ako se umakne zdaj brez da bi dobil Selassievo kraljestvo, bi ponemeno konec njegove vlade v Italiji. Ducejevo pustolovstvo v Afriki je dejane iz obupa, kajti kriza v Italiji je naraščala, beda v nji je nepopisna, pa je moral storiti karkoli, da odvrne jadsko pozornost od svoje mizerije. Tako se je odločil za osvojitev Etiopije s tega namena, in v drugič, da si Italija po osvojitvi z njeno gospodarsko opomore.

Tako je po svetovni vojni za odpravo vojne, za pravice malih narodov, za mirno reševanje sporov in tako dalje, nastala toba novega imperializma, kateremu na čelu so Japanska v Aziji in Italija ter Nemčija v Evropi.

Vsled spora med Anglijo in Italijo poradi Etiopije je evropska protinemška fronta — ako ne razbita — toliko oslabljena, da Hitlerju ni več nevarna. Ako se Italija končno res zatreže v vojno, bo imela kljub šibkosti Etiopije vseeno veliko opravka, predno doseže svoj namen — ako ga doseže, kajti nič manj možno ni, da jo bo vojna uničila na zunaj in znotraj, in edaj se Hitlerjevim ambicijam še bolj odpr vrat. On hoče Šeško, Avstrijo, Tirolsko, ki jo je vzela Italija in "nemški del Jugoslavije." Potem prodiranje na Jadran in naprej na Balkan.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Klubi in posamezniki v akciji za pokret

Slledča dejstva dokazujojo, da naše gibanje živi in v aktivnostih napreduje.

Nov klub JSZ v Maynardu, O. Na ustanovni seji je prispolio v klub dvanaest članov in članic.

Priprave za veliko konferenco, ki bo v Bridgevillu, Pa., 25. avgusta. Govornik med drugimi Chas. Pogorelec.

250 naročnikov v teku štirih tednov, ki so jih poslali agitatorji, ali več, kot v katerikoli enaki dobi v tem letu. 61 obnovitev naročnine v prošlem tednu — najvišje število to leta v teku enega tedna.

Priprave za velika slavlja k jubileju Proletarca in JSZ v naselbinah Milwaukee, Chicago, Cleveland, Detroit in Springfield.

Konferanca in velika prireditev v Waukeganu novembra t. l.

Kencerti socialističnih zborov v Clevelandu, Newbur-

gham, Chicagu in Milwaukeju.

Točnejši pregled dela klubov JSZ in posameznikov je v dopisih, v koloni "Prijedbe klubov JSZ" in v noticah pod naslovom "Iz našega gibanja".

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

To je, mislim, vse. Kako boste zabili svoj čas, me nič ne briga! V predmetju se prijetljivstva kaj kmalu najdejo. V mesto gospoda barona ne bo mikalo, in tež — "maskeradi" — tudi pri nas je dovolj zanimivost! — Če se boste drznili ter me poizkušali spraviti na lej, boste doživeli hudiča, to vam zdaj še zadnjji povem! In če me boste dali vreči v roko kakor mačka, škandalu se vendarle ne boste izognili, za to sem že poskrbel. Zapišite si to dobro za uho!"

Bleda od strahu, z lahnim drgetom v vseh udih, se je bila Mimi priplazila tik do barona, se od zadaj dotaknila njegove roke in šepevale prosila: "Va, cheri!"

"Potem takem — naprej torek!" je povedoval Mangien, sam pri sebi trdno odločen, vzeti vso zadevo za šalo. Toda vsa dobra volja ni pomagala. Ko mu je iz neposredne bližine udaril v nos kisklasti smrad premočene obleke, je stopil korak nazaj, a se je spet premagal. Hotel pa je lopovu vsaj skodožljnost pokvariti. Oči so se mu iskrile od zlobnosti, položil je Abtu roko na rame in vprašal z afektirano skrbnostjo:

"Hm, kako pa kaj s tem? Ste tudi nase že pomislili, velečenjeni gospod? Jaz bom igral čisto pristnega kroškega pomočnika, o tem ne dvomim. Kako pa je z vami? Če vas zaprovadim moja obleka ne pristoji, potem morebiti lepo molčati! In kako naj vas potem osvobodim? Ce ne bodo hoteli videti v vas kačivalja v bobrovem kožuhu, se kaj lahko zgodi, da ..."

"Le brez strahu, gospod baron!" ga je prekinil Abt z enako prijaznostjo. "Le nase glejte, za drugo bom že jaz skrbel. V takem ferdalem kožuhu si lahko največji lopov, pa se tudi vendar živ krst ne upa lotiti. Poprej bodo zgrabili gospoda barona Mangiena za ovratnik, samo zato, ker ga nima."

IX.

Ko je ostala Mimi Brenkenova sama v svoji spalnici, je nekaj časa plaho prisluškovala ob vratih. Nagli sem in tja je izdajal Mangienovo nestrost, končati kar se da naglo to neprikupno zamenjava oblek. Da bo moral stopiti prednjo kot premaganec v sramotni obleki, tega ji ne bo nikoli odpustil, to je vedno gospod Mimi že zdaj. Ker se ji je zdelo, da je nevarnost neposrednega škandala minila, je prejnja želja znova zugorela v nji.

Sedela je na zofi, stiskala senca med dlani in premisljala, ko so odletela vrata in je s slovitim zagonom planil v sobo baron. V sivi flanelasti srajci brez ovratnika in kravate, s premočeno strogano čepico, ki je pokrivala skrbno počesane lase — takšen je vplival na Mimi tako brezspolno kakor rokodelec, ki mu odpreš najintimnejše prostore svojega stanovanja, ne da bi te motila kakršnakoli misel na njegovo moštvo. Celo njegov obraz se je zdel izpremenjen, nekako degradiran od protaska obleke. Mimi Brenkenova se je ozirala v ljubljeno jamicu na njegove bradi, zapičila svoj pogled na njegove ozke, ljubke roke; le tako ji je uspelo premagati zoprnost in stopiti k njemu z izsiljeno prostodušnostjo.

Toda njegovim prečečim očem ni ušel njen odmik; videl je prepadenost v njenem obrazu. Sam se je bil zgrozil pred sliko, ki mu jo je pokazalo veliko zrcalo v kopališču. Obupana mu je vrgla na prsi in protestirala: "Ne! Takšen ne smeš ostati! Tega ne dovolim! Laissez moi faire! (**) je šepevala previdno ter se neprestanato ozirala v vrata kopališča. Potre, ne dalj, nai jo pusti Mangien samo s tem odurnim človekom in naj počaka na vogalu! Med širimi očmi bo capina že pregorila, še več drugačni so bili, pa jih je le pretentala! Ženski gre to laže od rok — — —

Baronu se je gabilo in potisnil jo je nazaj. Grušilo se mu je, da je bila takoj pripravljena pogajati se z umazanim capinom kot ženska. Tudi je le napol poslušal njen zamotan načrt s svetlobnimi znamenji in ponovno zamenjava obleke z Bodovo; niti malo ga ni mikalo, da bi se klatil po cesti, dokler ne prizge v biblioteki velikega lestenca. Ce se bodo okna le za hip, dva razsvetlila in spet ugasnila, naj naglo zbeži ter se skrije v temo Živalskega vrta, dokler se sovražnik ne bo odhalil. — Vse to je imelo pač pred vsem ta cilj: zvabiti ga še enkrat v hišo! Or pa se je nameraval znebiti tega prekletega izsiljevalca brez njene pomoči, s čisto drugačnimi mnogimi prikupnejšimi sredstvi. Da bi le bil že zunaj hiše!

Mali Leitwitz bi znal gotovo kaj boljšega svetovatelja. Ravno se je hotel s porogljivo zahvalno poživžgati na Mimino nadaljnje sode. *) "Pojd, dragi!"

lovanje, ko se je pojavit na vratih Abt, oblecen kot gentleman, s preteče dvignjenim kažalcem. Vneto šepečeta po francosko med sabo, ne razumem. A nič prida ne bo za vaj, če bosta ..."

"Svarim vaju znova! Kar šepečeta po francosko med sabo, ne razumem. A nič prida ne bo za vaj, če bosta ..."

"Baron ni rekel niti besede!" — ga je nagle prekinila Mimi. — "Poizkušala sem ga pregoriti — vse vam lahko povem, gospod — oprostite, kako se že pišete?"

Nekaj hipov je bilo vse tih. Abt je čutil na sebi izprasjujoče pogledi lepe ženske, in to ogledovanje ga je spravilo v tako zadreg, da niti svojega priimka ni mogel izjecljati. Pravkar se je ogledoval v zrcalu od pete do glave, in zavest, stati pred njo kot "gospod", mu je vzel vso prostodušnost. Okorno, kakor marioneta je udaril s peto ob peto ter se štorasto nagnil naprej, trudeč se proti svoji volji, da bi napravil poklon, ki bi ustrezal njegovu izpremenjeni zunanjosti.

Gospa Mimi je s tiko radostjo opazovala njegovo negotovost in upala, da bo imela lahko igro s plašnim slonom. Približno enako visoke postave ko Mangien, je bil videti nenačadno čeden v tej elegantni obleki — tako čeden, da se ni bilo treba nič več premagovati, da si se obnašal proti njemu z običajno prijaznostjo kakor proti kateremukoli obiskovalcu iz lastne družbene plasti. Mimi se je sama čudila, kako lahko in samoumevno ji je zdrsnil z jezikom nagovor "gospod Abt".

S svojim najbolj osvojujočim smehljajem je razložila, da je vsa njena nada zdaj "gospod Abt", kajti baron odločno odklanja, da bi se skrival za njeno krilo.

"Verjemite, da vas ne bom imela za strahopetneža, gospod Abt, če pustite mojemu pomirjenju na ljubo barona, da gre naprej in ostanete vi še kakšno minuto z mano. Gospoda se gledata bolj ko ne navzkriž: ne bi rada, da bi prišlo do prepira! Glasen pogovor pred mojimi hišnimi vrti lahko vse spet pokvari."

Zadnje besede je slišal Abt le bolj napol; zmedia ga je njena prostodušna, naravnostljubjevost. Brez kakršnegakoli prizvoka posmehljivosti je bila rekla "gospoda" — natanko tako, kakor je pred tridesetimi leti govorila gospa baronica o svojem sinu in malem proletarju, ki mu je bila krstna botra, zmerom le kot o "otročici".

Mimi Brenkenova ni zamudila priložnosti, hitro — preden se je Abt utegnil predramiti iz svojega sanjarjenja — je potisnila barona pred seboj skozi vrata in v naglici, s katero je smuknila mimo Abta, pojasmila Abtu, kakor da ni nič: "Baronu odprem vrata. — Trenutek prosim!"

Kakor ohromel je strmel za njo. Ni mu bilo všeč, da je barona na tak način iztihotapila — natanko je vedel, da se je bil dal premotiti. Toda premetenost lepe ženske ga ni jezila, bilo mu je skoraj prijetno, da ga je tako obzirno rešila njegovega nasprotnika.

O baronu je pač sodil, da je vsega zmožen. Prav nič mu ni zaupal! Le misel, da pač ne sme poslati dami policije v hišo, da ne sme povzročiti zbiranja ljudi v bližini vile, ga je zčasno pomirila. Dalj pa Abt ta hip sploh ni marjal misiliti! Veselilo ga je, da je smel še ostati, in je skril svoje velike roke, ki so ničemur podobne molele iz belih zapestnikov, nehotje za hrket, ko se je Mimi spet pojavila med vrati.

Tedaj je zamolklo zagrmelo po hiši. Bleda je stala Mimi Brenkenova pred njim, za hip vsa iz sebe, v nem osuplosti.

Se je Mangien v svoji togoti spozabil in zapolnil vrata, ali pa so mu po nesreči ušla iz rok? Vsekakor je bilo z njegovo neprevidnostjo alarmirano služabništvo, ki ne sme za nobeno ceno opaziti prisotnosti nočnega gosta.

Preden je Abt spoznal, kaj se prav za prav dogaja, je bila Mimi že zaklenila vrata in segla k električnemu stikalnu.

"Ne ganite se! In čisto tiho! Sicer sem izgubljena!"

Topo je strmel vanjo in dih mu je zastal, ko je planila v sobo tema ter pomedja slike, zrcalo, vso bogatijo. Vse, kar je ločilo, je izginilo — ne več prestrašeni fantiček iz Mangienove vile — mehanik Abt je čutil poig sebe v temi lepo žensko.

Je mar pozabil, da je moški? — Tudi le iz mesne in krvi kakor oni, cigari obliko ima na sebi! ... Odkod je vuela pogum, zakleniti se v sobo ž njim — ugasniti luč?

(Dalje prihodnjič.)

Ako bi hoteli delavci prisluškovati petino toliko časa resnici kakor prisluškujejo lažem, bi svetovna socialna revolucija mahoma korakala.

ALI SE "ZGODOVINA" PONOVIT?

Primo Carnera, italijanski "šampion" boksar, ki si je izvajal "svetovno" prvenstvo v tem sportu, se je pred meseci spopadel z veliko lažjim in manjšim ameriškim boksarsom Joe Louisom. Tisoče ljudi, ki so prisotvali pretepu, se je začudilo, ko je relativno slabki črnec zbil velikana Carnera na tla. Italijani v arenih so tulili poparanjenosti, a nič pomagalo.

Ali se tak izid ponovi tudi v preteklem spopadu med velikanom Mussolinijem (Italijo) in malim kraljem Selassiem (Etiopijo)? Mnogi se nadajo takega konca, ki ne bi bil izreden, kajti posrečil se je tudi etiopskemu cesarju Meneliku v bitki pri Adowi 1. marca 1896, v kateri je porazil italijančko armado.

Detroit, Mich. — Janko Zornik uporabi vsako priliko za agitacijo. Poslal je 4 naročnine. — V nedeljo 25. avgusta prirediti zlet k Lower Strait jezeru klub št. 114. — Razprava o vprašanju, pod kakšnim okriljem se naj goji v detroitski naselbini dramatiko med naprednimi delavci, je važna in nedvomno se bodo detroitski sodelovalci, ki mu je bila krstna botra, zmerom le kot o "otročici".

Aliquippa, Pa. — Bartol Yerant se udeleži skoro vsake prireditev v zapadni Penni. Tako se seznanja z ljudmi — dasi je že itak med njimi splošno znan — in agitira. Poslal je spet tri naročnine.

Chicago, Ill. — Seja kluba št. 1 bo v petek 23. avgusta. Po končanem dnevrem redu bo diskuzija o raznih gibanjih za tretjo stranko. Razpravo otvoriti Ivan Molek.

Pittsburgh, Pa. — Sarah Limbach, tajnica soc. stranke v Penni, je naročila več knjig iz Proletarjeve knjigarne, katere je poklonila njena pomočna tajnica Helen Marvinec v dar svojemu očetu.

Agitatorji na delu. — V zadnji številki Proletarca na tretji strani je bil objavljen izkaz način, ki so jih poslali agitatorji v teku štirih tednov. 29. agitatorjev je poslalo v omenjenem času 250 polletnih naročnin, kar je v proših treh mesecih najvišje število. Naročnine, ki jih pošljejo naročniki sami, tu niso vstete. Prošli teden smo prejeli 61 obnovitvenih naročnin, ali več kot v kateremkoli drugem tednu leta.

Chicago. — V nedeljo 20. oktobra se bo vršilo v dvorani CSPS veliko slavje 25 letnice JSZ. Dramski odsek in odbor "Save" delujejo v predpripravah in sestavlja spored. — V nedeljo 29. sept. bo zlet čitalcev in drugih prijateljev Proletarca h Keglu v Willow Springs. — Piknik kluba št. 1 prošlo nedeljo v forest preserve je imel vzliv popoldanskim navorom precejšnjo udeležbo.

Bridgeville, Pa. — Tu bo v nedeljo 25. avgusta konferenca JSZ in potem piknik. Udeležiti se tudi Chas. Pogorelec.

Ely, Minn. — John Teran poroča, da bo septembra tu in tam zapustil svojo farmo in se lotil nabiranja oglasov v Ameriški družinski kolegar. Poslal je 3 naročnine.

Milwaukee, Wis. — Jacob Rožič poroča, da so se milwaukeeški-swestilliški sodelovalci dogovorili, da priredejo slavje 25 letnice Proletarca in JSZ v nedeljo 24. novembra. V načrtu imajo za to prireditve izborn spored. Poslal je 5 naročnin.

Oakland, Calif. — Anton Tomšič, ki je znan humorist, nam piše, da nas hoče samo v dobrem razpoloženju, zato je pismu priložil naslov novega naročnika in celoletno naročnino. Upamo, da nas bo še dostikrat razveselil s sličnimi pismi.

Maynard, Ohio. — "Sodrug Snay in jaz sva govorila tu na sestanku. Ustanovljen je nov klub z 12 članji, vsi dobrji za delavsko agitacijo. Tajnici kluba

Slovenski in drugi jugoslovanski delavci v soboto na piknik soc. stranke!

Chicago, Ill. — Sobota 24. avgusta je v Chicago dan članov in somišljenkov socialistične stranke. Zbrali se bodo na pikniku in zborovanju v Pilsen parku na 26. cesti in Albany Ave. Kdor se pripelje k Kedzie Ave, karo, naj izstopi na 26. cesti, po kateri je en blok vzhodno do parka.

Pilsen park je eden najlepših, ako ne najlepši pikniški park v Chicagu za take izlete. Slovencem na zapadni strani je znan iz prejšnjih posetov. Govoto pridejo v soboto spet vti v ta vrt.

Na sporednu popoldne bodo razne sportne igre in teme med delavskimi sportnimi klubbi. Ples se prične ob 7.

Governori na sporednu zvezdro so Maynard Krueger, Leo Krzycki in Seymour Stedman. Slednji bo govoril, če mu bo le mogoče priti do tega datuma v Chicagu. Krueger in Krzycki sta znan aktivna socialistična stranka, sedanji dni, Stedman pa je eden med pionirji ameriškega socialistizma. L. 1920 je bil socialistični kandidat za podpredsednika in Debs pa za predsednika. Ker je bil slednji v ječi, je Stedman sam vodil kampanjo in nastopal na shodih po vsej delželi. Med vojno je branil aristične socialiste in druge radikalke na sodiščih. Pozneje leta 1934 je bil aktiv v letih, tudi socialistično gibanje je vedno podpiral moralno in gmotno.

S Krzycki, ki je izbran govornik, je predsednik stranke, ki je pred leti vodil v svojem frakjskem boju jugoslovanskih eselipistov in si ustanovila svoje glasilo "Industrialist". Izbrana v Detroitu, kjer je sedež IRS.

Eselpisti imajo svoj glavni stan v Clevelandu; njihovo glasilo je "Radnička Borba".

VII. konvencija IRS

V soboto 31. avgusta se prične v Srpskem domu v Detroitu sedma redna konvencija Industrijalnog Radničkog Saveza.

Zborovanje bo trajalo dva dneva. IRS je struja, ki se je pred leti ločila v svojem frakjskem boju jugoslovanskih eselipistov in si ustanovila svoje glasilo "Industrialist". Izbrana v Detroitu, kjer je sedež IRS.

Eselpisti imajo svoj glavni stan v Clevelandu; njihovo glasilo je "Radnička Borba".

Velik deficit države New York

Država New York je imela v prešem fiskalnem letu, končano 30. junija, nad 97,000,000 dolarjev deficit. Vzrok so niznani dohodki.

Nova brošura o unijah in socialistih

Socialistična stranka je izdala brošuro pod naslovom "The Union and the Socialists", ki jo je spisal Leo Krzycki, veteran v unijskem delovanju, glavni odbornik velike in vplivne unije ACWA in predsednik eksekutivne ameriške soc. stranke.

Taka brošura je potrebna, ker daje socialistom smernice in navodila za uspešno delo v uniji v duhu socialističnih principov.

Bros

STANJE JSZ V PRVI POLOVICI L. 1935

Iz zapisnika redne seje
dobjorov J. S. Z. dne
2. avgusta 1935

Navoči od eksekutive Frank Aleš, Filip Godina, Peter Kokotovich, Fred A. Vider, Joško Owen in Frank Zaitz. Od nadzornega odseka Anton Garden in Frank Udovich. Od nadzornega odseka slovenske sekcije, Alice Artach, John Hujan in Angela Zaitz. Od prosvetnega odseka Peter Bernik, Ivan Molek in John Rak. Tajnik Chas. Pogorelec. Paul Bošnjak in Božo Stojanovich, člana srbske sekcije.

Za predsednika izvoljen Filip Godina. Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Poročilo tajnika s. Pogorela: Povprečno smo imeli v prvih polovici leta na podlagi naročenih znakov 684 članov. Aktivnih klubov imamo 38 in 7 članov at large (pripadajočih direktno Zvezji). Povprečno število članov l. 1934 je bilo 743, ali 59 več kakor v pretekli polovici leta. Vzrok, da v prvih šestih mesecih tega leta število ni bilo višje, je, ker mnogi člani prispevke zelo nereno plačujejo. Za primo navajam. Klubi so za mesec junij naročili 817 članskih znakov, julija pa le 615. Pričakujem pa, da v tej polovici leta dosežemo enako število članov kakor smo jih imeli lani, če ga ne bomo celo prekosili.

V zadnjih 6. mesecih se je izvršilo več agitacije za Proletarca in JSZ kot v kateremkoli sorazmernem času zadnja leta. Poleg lokalnih agitatorjev in zastopnikov je bil na daljši agitacijski turi Chas. Pogorelec na zapadu in J. Owen na govorniški turi v Pa. Zdi se mi, da naše agitacijske ture z organizacijskega stališča niso toliko uspešne kot bi bilo potrebno. Na primer, shodi v Penni, na katerih je govoril Joško Owen, so bili vsi dobro obiskani, niso pa nam prinesli porast članstva. Ljudje pridejo na shod, ploskajo govorniku, odobravajo njegova izvajanja, toda organizacijskega rezultata le ni. To ni samo v tem slučaju, ampak rekel bi v stranki skoro v splošnem. Potrebnega bo za našo Zvezo obširnejša kampanja, katere naloga naj bo ustanavljanje novih klubov, kjer jih še ni in jačanje obstoječih. Taka kampanja bo seveda vzela več kot pa teden ali 10 dni časa.

Gmotno stanje: — Skupni dohodkov je imela JSZ v prvi polovici tega leta \$2,084.71. Prenos v tej vsoči ni vstrel. Stroški v isti dobi \$1,595.25. Dohodki na članarini so bili le \$22.50 nižji kot v enaki dobi l. 1929 ob začetku krize. Preostanek koncem junija je znašal \$1,089.54. Od tega je faktično gotovine \$652.73, ki se deli: \$296.04 konvenčni sklad in \$356.69 upravni. V Millard

banki, katera je v likvidaciji imamo \$436.81.

Naše obveznosti koncem junija so bile \$1,291.04, od tega Proletareu obresti od vloge JRZ \$1,205.94, katere so bile porabljeni za nakup knjig v starem kraju za Prosvetno matico in razposlane njenem članstvu; stranki za članske znake v juniju \$69.79; tajniku v banki \$12.31. Ako bo Prosvetna matica napredovala prihodnje leto toliko kakor letos, je možno, da jih mogoče poravnati tudi omenjeno obveznost.

Računi JSZ za prošlo polovico leta so v podrobni postavki sledeci:

Dohodki januarja-junija:	
Članarina	\$ 791.35
Konvenčni fond	243.74
Prosvetna matica	711.97
Agitacijski fond	254.42
Prejeti za naročino na New Leader	14.00
Klubi za potrebečne	10.82
Prejeti za literaturo	55.36
Razno	3.05
Skupaj	\$2,084.71
Prenos iz decembra 1934	600.08
Skupaj 30. junija 1935	\$2,684.79

Izdatki:	
Članarina soc. stranki	\$ 255.93
Članarina soc. strankam po državah	125.66
Plača tajnika	785.00
Izdati za literaturo	103.80
Stroški s shodi v Penni (tura J. Ovna)	83.76
Poštinstva	43.19
Pisarniške potrebečne	128.44
Stanarina	48.00
New Leaderu za prejeti naroč.	14.00
Razno	7.45
Skupaj	\$1,595.25
Ostane 30. junija 1935	1,089.54

Drugi podatki, kot obveznosti in pa kako je razdeljen preostali fond, so navedeni prej.

Dalje je Pogorelec poročal, da se je odločil za agitacijsko turo v Ohiu in Penni, ki bo trajala skozi mesec avgust.

O Proletarcu je dejal, da obligacije redno plačuje in istako obroke na dolg v JBLA. Naročnine smo julija prejeli \$392.60, ali približno \$60 več kakor junija in precej več kakor maja. Vzrok, da so bili dohodki od naročin takrat nižji, je, ker so bili naši agitatorji zaposleni v agitaciji za "Majski Glas".

Prosvetna matica: — Ta ustanova napreduje v številu pripravljenih organizacij bolj kot kdaj prej. Zdaj je v nji 160 klubov JSZ, podpornih društv, slovenskih domov in kulturnih organizacij. Njeni dohodki bo-vo višji nego lani, čeprav so mnoga društva znižala svoj meščeni prispevek. Kulturnih aktivnosti v njenem področju skozi poletje ni bilo posebnih. Z urejevanjem imenika iger, z vsemi podatki o njih, se nadasveti. To je precej veliko dela, o katerem je bilo že poročano na prejšnjih sejah. S. Bernik je priredil opis iger, pri mimo-

grafiranju pa so pomagali John in Alvin Rak ter njuni soproggi.

Za igre in vloge sta vprašani v času od prejše seje društvi št. 59 SNPJ, De Pue, Ill., in št. 600 SNPJ, Johnstown, Pa.

Nadzorni odsek: — Fr. Udovich poroča, da so računi za prvo polovico leta pregledani in da so v redu. Nato prečita podrobno finančno poročilo, ki se sprejme na znanje. (Glavne številke so v tajnikovem poročilu, navedeno v tem izvršku zapisnika.)

Stavbniški sklad: — F. Zaitz poroča, da je sklican izredni občni zbor JSPD, v katerem imamo mi svojo vlogo. Gre se zaradi gotovih sprememb v pravilih v svrhu možnosti za federaliziranje. Ker je ostrostnik, vprašuje glede navodil. Godina predlaga, da naš delež na seji zastopa po svoji uvidevnosti. Sprejet. J. Owen pojasnjuje namen izrednega občnega zabora in potrebu, da pomagamo pri stvari.

Razno: — Fr. Zaitz govoril o svojih vtičih v državama Utah in Colorado z ozirom na naše gibanje.

Peter Kokotovich obširno izvaja, kakšna je danes situacija med ameriškimi Srbi in Hrvati ter delo organizacij med njimi. Dalje poroča tudi o delavskem gibanju (soc. stranki in unijah) v južnih državah. O stanju in agitaciji med Srbi poročata tudi P. Bošnjak in Božo Stojanovich.

Konec seje.

Ljut boj demokratov in republikancev za službe

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ta enako pridno za "ljudstvo". Republikanska konvencija bo vplivala na nevarnosti boljševizma, ki mu demokrati odpirajo vrata, in o ustavi, ki bo varna le pod republikanci.

Kaj pa delavstvo? Edina stranka, ki pride v pošt, je socialistična. Tudi komunistična se udeležuje volilnih kampanj, ampak glasov prejme v primeri s socialističnimi le majhen odstotek. Soc. stranka ima v prihodnji kampanji boljšo priliko za svoje ojačanje in volilne uspehe, kakor zadnjici, ker lahko dokaže pravilnost svojih zatrjevanj o Rooseveltovem novem delu še iz prejšnje kampanje. Ako likvidira frakcijske razlike in se zedinji za delo, ki ga mora vršiti, gre lahko z boj z najboljšimi nadami na ugodne rezultate.

Bogataši si pomagajo

Ko je Roosevelt poslal to poselje kongresu svojo poslanico s priporočilom, da naj zviša davke bogatašem na dohodke, dedičine in darove, je John D. Rockefeller Jr. razdelil 27 milijonov dolarjev, da se tako ogrne povisjanju, ki mora priti. On je patriot, ampak če se davku moreogniti, storiti bo brez oklevanja.

Le del te vrednosti se izplačuje delavcu. Večji del vredno-

delovne moći. Posedujejo tudi nekaj pravic. Predvsem pravico, ki jim gre po vseh naravnih in človeških zakonih, to je pravico do življenja. Sedanjem kapitalističnem režimu ne priznava delavcev in pravice. Toda delavstvo je prišlo do zavesti svojih pravic in se zato vneto boriti za uveljavljanje svojih razrednih teženj. Boj delavstva, ki je boj za uveljavljanje pravic in interesov razlaščenih napram interesom posedovalih, mora biti za ne posredni boj razreda proti razredu. Mezdna gibanja in stavke dokazujo, da se razredni spor čimdalje postruji ter izražajo dejansko, da je delavski razred proti sedanji kapitalistični uredbi človeške družbe.

Spored? Ta bo izborni, o tem ste lahko uverjeni: govoriki, glasbene točke, živa slika itd. Kjer je "Zarja", se pojte. In kjer je "Zarja", je ponavadi tudi "Delavec". Nedovolno bo peli tudi na tej proslavi.

Torej fantje in dekleta v Clevelandu in okolici, pripravite se, kajti Proletarci kličejo proletarce na svoje jubilejno slavijo. Spored se prične ob 2:30 pop. Vstopnina je 40c. Samo zvečer na plesno zabavo je 25c.

Glavarji Etiopijcev za boj proti italijanskemu imperializmu

Fevdaleci, ki vladajo svoje pokrajine v Etiopiji, so odločeno za boj proti italijanskim nakanam. Dasi jih skušajo Mussolinijevi agenti podkupiti in medju zaneseti zmedo, so dodajati večinoma zvesti svojemu "kralju kraljev". Klub temu je vladu v Rimu prepričana, da po-

stane Etiopija njena kolonija, bodisi s pomočjo vojnega, ali pa z odobritvijo Anglije in Francije, kar pomeni, da bo črn cesar brez podpore v Evropi in s tem je neodvisnost njegove države zapečetena, tudi če se odloči za vojno.

SOLOMONSKA RAZRESITEV

VADLJANJE VELESIL NA STROŠKE ŠIBKIH, NEPROTEKTIRANIH DEŽEL

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Prodiranje s pomočjo Poljske v sovjetsko Ukrajino. In nato povrnilne bivših nemških kolonij.

Pri vseh teh mahinacijah imperialistov je liga narodov kljub svečanim pogodbam, zaobljubam in garancijam brezmožna. Enako brez varstva so male dežele, ki gledajo strahoma v prihodnost. Duša lige je pač taka, kakrsne so vlade, ki jo kontrolirajo.

Sedanji položaj znova dokazuje, da je mir v kapitalistični družbi nemogoča stvar. Tudi sovjetska Rusija ne more pomagati, ker je sama v skrbih za svojo varnost, pa igra uprav vsele opasnosti skrajno oportunistično politiko.

Tako obvelja i v naprek staro Marxovo degnanje, da je rešitev delavskega razreda stvar delavstva samega. Le zavedno, mednarodno orientirano delavstvo v poedinih deželah bo v stanju sprremeniti svet v pravo društvo narodov. Drugega izhoda ni. Zato so graditelji socialističnih organizacij in oznanjevalci socialističnih naukov edini, ki zidajo most iz družbe katične krvave sedanjosti v civilizacijo, v kateri bo človek res človek.

lavcev sloni krivični sistem izkoriscanja in pobijanja. Pičlo število izvoljenih lenuhov monopolizira življenje delavcev

Na svidenje 29. sept., čeprav je še daleč, ampak mi hočemo biti "sure"! — Frank Barbić.

Sygan, Pa.

V naši naselbini delavci res delujejo v smislu idej proletarske solidarnosti. Vse naše aktivnosti so usmerjene po načilih socialistične taktike. Tudi zavabe prejemo s tega stališča.

Še celo mladina, čež katero se čuje mnogo pritožb, da je brezbrizna, se čeždelja bolj zanimata za svojo bodočnost z razradnega razgolabljanja. Pomagajmo, da čimboljše spozna vzroke nesigurnosti, ki jo čaka v boju za obstanek.

Kaj bo na Waterloo dne 29. septembra?

Cleveland, O. — Kaj bo v Clevelandu, oziroma v Collinwoodu v Slovenskem delavskem domu na 15335 Waterloo Rd. v nedeljo 29. septembra?

Ob besedi "Waterloo" se vsak poznavalec zgodovine spominja bitko, v kateri je padel Napoleon, in tako je od tedaj pogosto v rabi, "Waterloo," to se pravi, pa raz.

Ampak kdo za vrata se bi bojeval in naši metropoliski vasi! Najhujše bitke pri nas so zdaj na balincarskih terenih. Tudi mene so že skušali z interesirati, a sem tak človek, da ne kvartam, ne pijem drugega kakor brezalkoholne pičaje, ne cikam, ne kadim — torej poleg polnomed "idealan človek". Yes, ženske imam še rad — ampak — "tisti dedci" — In tako bi lahko postal filozof ter se vprašal: "Cmu h.., naj sploh živim?"

"Ah, že vem, zakaj! Kluba št. 27, št. 49 in soc. zbor "Zarja" ter mladinski odsek kluba št. 27 privede slavje 30 letnice Proletarca na datum, ki ga omenjam zgoraj. (Klub št. 28 se dozdraj, ko to pišem, ni še priglasil za sodelovanje, pa se menda še bo.)

Spored? Ta bo izborni, o tem ste lahko uverjeni: govoriki, glasbene točke, živa slika itd. Kjer je "Zarja", se pojte. In kjer je "Zarja", je ponavadi tudi "Delavec". Nedovolno bo peli tudi na tej proslavi.

Torej fantje in dekleta v Clevelandu in okolici, pripravite se, kajti Proletarci kličejo proletarce na svoje jubilejno slavijo.

Spored se prične ob 2:30 pop. Vstopnina je 40c. Samo zvečer na plesno zabavo je 25c.

Privedbe v Chicagu

V Chicagu bodo to leto sledile slovenske privedbe:

MORALA, NAGOTA IN TAKE REČI

Ameriška Domovina in njen dopisnik Rev. Matija Jajzer nista edina, ki se zgražata nad "propadanjem morale". Njuna kampanja proti upravitelju javnega kopališča na St. Clair Ave. v Clevelandu, ker je dovolil, da se dečki lahko poslužujejo do sezono bazenu "brez kostumov", ni izjema v sveti vojni za moralo.

Kongresnik Sirovič iz New Yorka je v zbornici poslancev predlagal kongresno preiskavo filmske industrije, "uključivši obdobje v nemoralnosti igralcev in igralk".

V Havani na Kubi je policija z odobritvijo vlade odredila, da moški ne smejo nositi odpetih srajc, ker je razgaljevanje komatih prsi insult na moralo. Že prvi dan, ko je bila ta odredba izdana, je bilo aretiranih nad 200 moških, ker so trosili po mestu pohujšanje z odpetimi srajcami.

V Blaneyju, S. C., je kemp bivših vojakov, ki so služili v armadi za časa svetovne vojne. Ponavadi so se potikali po Washingtonu in agitirali za takojšnje izplačilo bonusa. Lotil, so se tudi kampanje za nov pohod v Washington. Vlada se jih je iznebila s tem, da jim je dala bivališče v kampi pri Blaneyu, S. C., jim dala nekaj posla, da preveč ne postavajo, vso oskrbo in od 30 do 47 dollarjev na mesec plače. V S. C. so štiri take kemp, v katerih je okrog tisoč veteranov-brezdomcev.

Pribivalstvo v vseh okrog teh kemp je z novimi gosti zelo nezadovoljno. Cikaška Tribuna ima iz Blaneyja, S. C., v izdaji z dne 14. avgusta daljše poročilo, v katerem pravi, da si ženske in dekleta ponocni ne upajajo, ker se boje posilstev, in še celo podnevu 'hodijo oborožene'. Farmarji so v strahu pred vlomi, kajti ti veterani se jim zde nižinski karakterji, ki so vsega zmožni. Kadar dobe placo, napolnijo salune, se napijejo in razgrajajo. Druga zavaba ob takih dneh so jim prostitutke. Policija je v zadregi — kajti pretepati veterane, to se ne spodobi, a ob enem je njihova dolžnost "protektirati življence in privatno svojino". Trgovci in gostilničarji apelirajo nanjo, da naj jih čuva, policija pa se ukvarja z vprašanjem, "kako"; potihoma si želi, da bi te "buddyje" čimprej odnesel veter, aka sami nočajo editi.

Duhovniki vseposod se pritožujejo nad dekleti: pijejo inkade, da je groza! In pa ta nesrečni avto, koliko greha se napravi v njemu!

EVELYN EARLE Torej pritožje proti pohujšanju na vseh koncih in krajih! Toda kaj so vzroki? O teh sveholinici molče. Se celo Rev. Matija in njegov priatelj Lojze se ne ukvarjata z jedrom zla.

Vzrok je profit. Tobačna industrija je potrošila milijone dolarjev v reklami, da pripravi dekleta in ženske v kajenje. V ta nameni hvalila samo svoje robe, ampak je napolnila liste, stene, oglaševalne deske itd. s slikami "seksualnega apela". Tiste slike so storile več moralnega kvara, kakor pa bi ga moglo milijon upraviteljev javnih kopališč, aka bi dovolili dečkom sličen privilegij kakor upravitelj kopališča v clevelandski St. Clair Ave.

Nekoč se je Andrew Kobal v svoji kritiki zgražal nad "po-hujšljivimi" slikami v Ameriškem družinskom koledarju — ki so take, da morajo matere to knjigo zaklepati pred otroci!

Ce je ta "kritik" kdaj znil besedov protest proti res "po-hujšljivimi" slikami v časopisu, ne vemo. Prejkone, da se mu niso zdale grešne. Pa vendar je res, da so ameriški dnevnički napoljeni s slikami seksualnih "tendenc" in da je nagota mnogih slik še posebno sugestirana, aka ne popolnoma razkrita. V oglaših, v ilustracijah, v portretih "zvezd", v modnih slikah, povsod prevladuje cikanje na spolnost.

Vse zaradi tekme, kdo bo bolj in več ter prej napravil doček.

Na tej sliki na primer je Madelyn Earle, ki je na glasu v Hollywoodu za krasotico. Ima velike oboževalcev, kakor je navaada v tistih krajih in še marsikje. Na sebi ima "mrežasto kopalno obleko", torej zopet veliko "pohujšanja". Ampak ta slika ni ena najbolj "grešnih". Ce ne bi bilo hujših, bi tudi moralisti lahko spali.

Nagota, gole slike — to samo na sebi ni nikako pohujšanje. Toda v ameriškem kapitalističnem časopisu — to je, v dnevnih in revijah — je toliko sugestivnih slik, da res kvarijo to, čemur pravimo morala. Ako bi mogli ameriški hoteli govoriti na vse glas, bi se izvedelo veliko več kakor sedaj. Kar se tiče "nočnih lokalov", kjer prevladuje night life, ni nobena skrivnost, da

POVODNJI V OHIOU

V prošlih par številkah je Jos. Snay iz Bridgeporta, O., poročal o velikih povodnjih julija in avgusta, ki je povzročila občutno škodo tudi mnogim našim rojakom. Nekaterim je odnesla hiše, ali jim pa pokvarila vse po-

hištvo in uničila vrtove. Na sliki je mesto Zanesville, O., kjer se je reka Muskingum spremenila vsled nalinov v hudournik in pripravila ob domovanje 500 druzin. Skoda je značila nad \$3,000,000.

je to, kar je v njih, le malo bolj rafinirano bordelsko življenje, kot pa v bordelih, ki izvršujejo svojo obrt brez maske.

In ameriški babbiti? Poslednje čase sta se spet dogodila slučaja, v katerima sta bila dva ugledna, skrbna družinska očeta, umorjena. Tudi pobožna sta bila dovolj v cerkev sta podpirala. Ali preiskava je dognala, da sta imela "razmerje" z mladimi dekleti in ženami, in da sta vseč visoko placani politični službi bila vsled tega dvojnega življenga zelo zadolžena.

Taka je stvar o moralu. Človek bo živel čistje življenje v čistiji družbi. Ta je vsa okužena, polna strupa in nagonov po lahjem življenu in uživanju, po dohodkih, pridobljenih brez dela ali drugega truda, prezeta z ideologijo, da si vsakdo prouča, če si le more, neglede kako nepošteno. Iz tega izhaja tudi ameriška rečenica, da vsakdo v javnih uradilih krade — drugače so tako službe brez smisla — in da bi kradel vsakdo, ko hitro bi mu bila dana prilika.

Ničudno, da je kontra tako silovito zavožena. — K. T.

Ivan Vuk:

IZPREHODI PO KRANJU

Gledam. Po cesti iz raznih di. Kaj se je zgordilo, da srečujem sedaj sence?

"Pojavil se je gost in dasi nepoznan dotedaj, se je pomudil med njimi in se stalno nastanil. Zakaj dobro se mu godi."

"Gost? Kakšen gost? Kaj ga ne zapode, če je tako brezobrazen, da izkoršča svezost in zdravje deklet in fantov, mož in žena?"

"Vprašaj to v Jugoslovski, v Jugobruni, v Intexu v tekstil "Indusu" in Inka, pa boš slišal. Semperitu ti povedo, da so se ga nekajko odresli, kajti, močne se senči, ki so hitele mišine meñe molče in strah me je bilo vse te zamrle mladosti, v kateri ni bilo čutiti nobenega spomladanskega vetra in živahnosti.

Pa se je ustavil pred mano prijatelj, se nekako po sili nasmehnil in pomignil z glavo:

"Gledaš naša dekleta? ... Iz Jugobruna, iz Jugoslovke, iz tekstil "Indusa" iz Intexa, iz Ika ter Semperitu hite domov, da vgriznejo v črn kruh in pojijejo kavo, da se naspijo za jutrišnji dan?"

"Spominjam se," sem odgovoril, "da sem jih videl nekoč, pred letom ali dve, vse živahne, nasmejane, žvrgoleče ... Življenje je gledalo iz njih oči, na obrazih pa so cvetete rože. Njih hoja in njih kretanje so bile kakor gib nogave življenga, kakor brstje razčvetojoče pomla-

tiho je nastalo med nama, ko je bila izrečena ta beseda, zakaj pošasten je njen pomen. Še le čez trenotek sem ponovil ves začuden?

"Tuberkuloza? ... Pri teh dekletih iz kmotov iz te zdrave kmečke okolice?"

"Nekoč zdrave", je rekel prijatelj. "Ko še okolični ni bila lačna tovarniškega zaslužka, ko še kapitalizem ni poznašel moči, ki v svoji skromnosti niso slutile pogube tovarniškega dima in so mislite, da bo gotov, etudički pčel začušek med zidovi nekak priboljšek v vsakdanosti kmečkega dela."

PET UBITIH V ŽELEZNIKI NESRECI

Ko je žel tovorni vlak v Cochrane, Oregon, preko lesenega mosta, se je most udrl. Posledice so na tej sliki. Pet "trampov" je bilo ubitih. Letos se je dogodilo precej sličnih nezgod.

Kaj je novega v Chicago

H. G. Perusek je nam dal 15. avgusta lepo priložnost videti njegove slike. Kdor je omenjenega dne prišel v dvorano SNPJ, je dobil občutek, kakor da je v vrtu. Marsikaj si je izbral sliko, ki mu bo krasil dom. Ker bodo Peruškove slike nedvomno razstavljene tudi v drugih krajih, naj nihče ne zamuji pravice, da si jih ogleda.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledenjem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov.

Ako priredba vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

* AVGUST

CHICAGO, ILL.—Piknik socialistične stranke v Pilzen parku v soboto 24. avgusta.

DETROIT, MICH.—Zlot klubu it. 114 JSZ v nedeljo 25. avgusta k Lower Strait jezoru.

BRIDGEVILLE, PA.—Konferenčni klub JSZ in društvo Prosvetne matice v nedeljo 25. avgusta v Društvenem domu.

SEPTEMBER.

NEWBURGH, O.—Piknik kluba it. 28 JSZ v nedeljo 15. sept., pri Jos Zorn, Bradley Road.

STRABANE, Pa.—Veselica kluba it. 118 JS v soboto 28. septembra.

GIRARD, O.—Piknik kluba it. 222 JSZ v nedeljo 22. septembra pri Slovenski Bistrici.

CLEVELAND, O.—Klub it. 49 JSZ prirediti slavlje 30-letnice Proletarca in 25 letnice v nedeljo 29. sept. v Slovenskem delavskem domu.

CHICAGO, ILL.—V nedeljo 29. sept. piknik v korist Proletarca pri Keglu v Willow Springs.

OKTOBER.

CHICAGO, ILL.—Slavlje 25-letnice JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani CPSZ.

NEWBURGH, O.—Koncert "Delavci" v nedeljo 27. oktobra v SDD na Prince Ave.

SPRINGFIELD, ILL.—Proslavo 30 letnice Proletarca kluba it. 47 JSZ v nedeljo 27. oktobra v Slovenskem domu.

NOVEMBER.

WAUKEGAN, ILL.—Konferenčni klub JSZ in društvo Prosvetne matice v nedeljo 10. novembra v Slovenskem domu.

MILWAUKEE, WIS.—V nedeljo 17. nov. prireditve zborni "Naprej" v S. S. Turn dvorani. Dramski odsek kluba it. I vprizori drama "Rdeče rože".

MILWAUKEE, WIS.—Proslava klubu it. 37 k jubileju Proletarca in Zvezde v nedeljo 24. novembra.

CHICAGO, ILL.—Koncert "Save" v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

DECEMBER.

CHICAGO, ILL.—Silvestrova zabava kluba it. 1 JSZ v torek 31. dec. v dvorani SNPJ.

SPRINGFIELD, ILL.—Silvestrova zabava kluba it. 47 JSZ v torek 31. decembra v Slovenskem domu.

Vladni nameščenci v Washingtonu

V Washingtonu, D. C., je v zvezni službi nad 103,000 delavcev, klerkov in višjih uradnikov.

Popolna razprodaja

je sedaj v teku. Deške obleke, moške in deške hlače, perilo in druge potrebščine po znižanih cenah.

20% do 50% cene

SE PRIPOROČA

John Močnik

CLEVELAND, O.

6517 ST. CLAIR AVENUE

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Pišite po cenik PROLETARCU

"Grandsons"

A novel about three grandsons of a Slovene worker

BY LOUIS ADAMIC

Price \$2.50

Order from

PROLETAREC BOOK STORE

3639 WEST 26TH STREET, CHICAGO, ILLINOIS

QUEER PATRIOTISM

By Raymond S. Hofs

There are times when patriotism, hailed as one of mankind's virtues, actually does look ridiculous. Of course, it's always the other fellow's reaction to the patriotic appeal which causes us to grow contemptuous; our brand, like our loves, is always pure and undefiled and altogether praiseworthy.

Take the case of the workers of Italy, for example. Not many Americans would want to have the racket pulled over upon them for which Italian workers are cheering. But the Italians probably think it's all right, just as we probably will when our masters suggest that the time has come to hate and kill somebody.

Let's look at the record. Italy have been impoverished for centuries. Since the Italians won the war for democracy they have been subjected to arrant dictatorship. Those of them who, like the Socialists, sought to end the robbery of workers by owners were beaten, jailed, outlawed and murdered. Expression of opinion was frowned upon and discouraged by means which satisfied the most sadistic desires of degenerates. And all the time the living standards of the Italian people were being pushed to new lows. Instead of increased rations of macaroni and beans, the Italian populace was regaled with Mussolini's conception of the virtues of sacrifice.

To cheer when the Duce carried on was not only safe, but patriotic.

Now the Italian masses are given a new stint. They are told that the patriotic thing to do is to swarm into Africa. There they will be bitten by bugs, live like damned souls and die of tropical fevers. For what? For sweet patria? Well, perhaps. But the outcome will not be any to gratifying to the survivors.

What the Italian workers are being asked to die for is the opportunity to extend capitalism (which Mussolini calls "civilization") among the lower orders. That means that future generations of Italians are going to be exploited in Africa as well as in Italy. If they're patriotic they'll cheer and die for that. If they tell Benny to go jump in the sea they'll be bad Italians—and dead ones if the modern Ceasar has his way.

Now, I contend that any Italian who believes it to be his

patriotic duty to sacrifice civil liberty and economic justice and life itself in order to extend a robber system of which he is the chief victim, is ridiculous.

However, there is some ground for belief that the Italians may think the same thing about us. We free-born American sovereign citizens may look quite browbeaten from a distance.

Of course we may still disagree with our lawmakers. But just the same we're accepting our exploiters' idea about what is good and bad and—patriotic.

Up to now, however, Americans' folly—and patriotism—consists in agreeing to every crackpot scheme which our capitalist-minded leader proposes for the salvation of the private-profit racket.

To preserve capitalism we consent to go hungry by the millions; we agree to destroy food and clothes stuffs. We accept as a virtue a program which makes road-building helots of us while mines and factories which might produce abundantly for our needs and desires stand idle. And, who knows, perhaps we too will agree to become cannon-fodder when and if our chief advocate of capitalism undertakes to use his big navy in an effort to per-

suade some foreign nation to use the wealth which we create but are patriotically doing without!

It may be that a visitor from another planet would be unable to distinguish between the various national brands of patriotism. Perhaps his verdict would condemn us all for tolerating a social and economic order under which workers produce surpluses for idlers and then, while their own children are deprived and degraded by poverty, go out and die to open up markets for the profit of exploiters.

Anyhow, as I started to say, patriotism is sometimes downright silly—in the other fellow.

THE AMERICAN TRAGEDY

The great American tragedy is the appalling amount of brains, money, time and good intentions wasted in the imbecile attempt to recover prosperity by promoting artificial scarcity.—American Guardian.

OH DEATH, WHERE IS THY STING!

The unemployed may nearly starve to death under the Roosevelt work-relief wage structure, but there will be no sting if they live in Chicago's North Shore. A slice of federal money is going for mosquito abatement in this deluxe area.

Socialist Party Picnic At Pilsen Park Saturday

Chicago, Ill. The Socialist Party of Cook County will hold its annual picnic this Saturday, August 24 at Pilsen Park. The arrangement committee has prepared various entertainment for both old and young. Four soccer teams will compete for a loving cup. A base ball game is scheduled between the YSPL and Young Circle League. Karl Marx, a Bohemian Socialist singing society will render a few selections and a dance tableau will be given by the Lithuanian children. Speakers for the evening will be comrades Leo Krzycki, national chairman of the Socialist Party and an active organizer of the Amalgamated Clothing Workers Union, Seymour Stedman and Maynard C. Krueger. In the dance pavilion Jose Rivas' orchestra will entertain the dance

lovers with good music.

In order to make this picnic a success, every member should do his or her utmost to swell the attendance Saturday night. Invite your friends and sell at least two tickets for this affair. Pilsen Park is centrally located and convenient for comrades and sympathizers from all parts of Chicago to attend. There are plenty of chairs and tables for your comfort to enjoy the evening program. Plan to spend Saturday, August 24, with your friends and comrades at Pilsen Park. The admission is only 25¢ if the ticket is purchased in advance. Tickets are available at the office of Proletarec and from all branch members.

TRACK AND FIELD MEET SUNDAY

Chicago, Ill.—The Workers' Sport League of America of the central States district have arranged for a track and field meet to be held in Chicago on Sunday, September 1. The track and field events will be held at Stagg Field at the University of Chicago. In the evening a large Festival will take place at the Amalgamated Clothing Workers Hall, 333 S. Ashland Ave.

According to the arrangement committee, teams have already been entered from New York, Cleveland, Milwaukee, St. Louis, Detroit Pittsburgh and Chicago. Approximately 300 participants will take part in the exercises.

BRANCH MEETING FRIDAY

Chicago, Ill. Friday night, August 23, at 7 p. m. the regular meeting of our English Section of Branch 1 JSF will be held at the office of Proletarec. Important business makes it imperative for all members to attend. Plans for future activities will be outlined.

At the senior branch meeting held the same evening important reports will be given on the county organization, Socialist party picnic, the membership meeting and various other activities of the branch. After the business matters have been transacted comrade Ivan Molek will open and lead the discussion on Third Party Movements. All members are urged to attend. —P. C.

ANCIENT HISTORY

A generation ago, Mr. Dooly expressed the opinion that the Supreme Court watched the election returns. That was before the great World War, at which time the learned justices discovered that the people will stand for anything.

The Socialist Party has done what President Roosevelt has not dared to do. He has com-

JSF Conference And Picnic In Bridgeville, Pa., Sunday

Moon Run, Pa.—As the season is nearing to the end of picnicing and merrymaking and with just two more conferences to be held before the year comes to the end, we don't want you to forget the JSF Conference and Picnic, that will take place at the Slovenc Hall in Bridgeville, Pa., on

merrymaker. A good time is in store for all.

Twenty years ago the Slovenc Independent Beneficial Society of Moon Run was organized. During these twenty years the members worked diligently and ardently for the interest of the society and the members in need. On Labor Day, September 2, they are going to celebrate their twentieth anniversary at Portman's Grove in Moon Run. A program of sports and dancing is scheduled for your entertainment. Refreshments will be plentiful. Come one and come all to Portman's Grove on September 2.—Elizabeth Ambrozh.